

JAN VAN REENEN

De meester duikt onder

de Banier
uitgeverij

HOOFDSTUK 1

Het is stil in het klaslokaal met de hoge zoldering en de al even hoge ramen. De leerlingen zitten twee aan twee in de bank, keurig netjes met de armen over elkaar. Ze wachten op de meester die een verhaal gaat vertellen. Kun je je iets mooiers voorstellen?

Meester De Vreede overziet de klas vanachter zijn lessenaar. Hij kent de leerlingen, de meeste zijn te vertrouwen. Alleen Alex Droog is anders, zijn vader is NSB'er en meester De Vreede is er bijna zeker van dat die zijn zoon opstookt om te klikken. Je kunt aan de ogen van Alex zien dat ze geen contact hebben met de rest van de klas en ook niet met de meester.

'Jongens en meisjes,' begint hij rustig en beheerst, 'ik wil jullie deze middag vertellen over Napoleon. Hij was een geweldig heerser die half Europa onder zijn voetzolen deed sidderen.'

De meester merkt een kleine samentrekking van de mond en een licht bewegen van de ogen van de meeste leerlingen. Ze begrijpen hem!

'Slechts twee landen,' zo gaat hij verder, 'durfden zich tegen hem te verzetten. Het ene land was Engeland en het andere Rusland. De grote veroveraar beseftte dat hij Engeland niet direct op de knieën zou krijgen, omdat het Verenigd Koninkrijk een eiland was dat werd beschermd door een sterke vloot, waarover Nelson het bevel voerde. Daarom wilde hij eerst optrekken tegen Rusland, waar de

Fransen (hij wacht een halve seconde) 'Lebensraum' genoeg zouden kunnen vinden en de soldaten goed zouden kunnen oefenen. Een half miljoen mensen verzamelde zich in de zomer van het jaar 1812 aan de grens van Rusland. Er waren ook Nederlanders bij.'

De ogen van Alex veranderen. Zijn vader heeft pas verteld over Nederlandse SS'ers die hun leven wagen om in Rusland tegen het communisme te vechten.

'Het leger van de grote leider lijkt onverslaanbaar, ook al knijpen heel wat angsthazen er tussenuit, als ze de kans krijgen. De Russen trekken almaar verder terug, rokende boerderijen en verwoeste steden achterlatend.

Verlangend kijkt de tiran naar de horizon, waarachter Moskou ligt. Als hij daar eenmaal is, is het uit, want wie de hoofdstad in bezit heeft, heeft gewonnen, zo luidt de regel. En het lukt uiteindelijk! Maar dan gebeurt het vreemde, want de Russen houden zich niet aan de regels, de tsaar komt niet praten en die rare Russen gaan zelfs hun eigen hoofdstad in brand steken. Het is voor de veldheer geen doen om er te blijven. Hoe kan je nu vechten tegen het allesverterende vuur? Napoleon moet terug!'

Er gaat een schok door de kinderen. Ze begrijpen het verhaal, merkt de meester. Hij hoeft hier niets aan toe te voegen. Wel vertelt hij nog omstandig over de terugtocht van de 'Grande Armee', over de aanvallen van de Russische partizanen die bruggen opbliezen en over de Russische veldheer die de Fransen voor zich uitdreef. Als je het met de Russen aan de stok krijgt wordt het oppassen!

'Napoleon voelde zich niet verslagen. Hij haastte zich

naar Parijs om in Frankrijk nieuw voer voor zijn kanonnen te zoeken. In Nederland deed het gerucht van de nederlaag al gauw de ronde, ook al verspreidde Napoleon dat zelf vanzelfsprekend niet. De mensen begrepen nu ineens, dat Napoleon niet onoverwinnelijk was en kregen weer moed. Eenmaal zou de dag komen dat Nederland bevrijd zou worden van de tirannie van... eh... Napoleon.'

De kinderen hebben ademloos geluisterd.

'Net goed voor Nappie,' zegt er één.

'Net goed voor Hippië,' zegt een ander.

Meester De Vreede ziet dat Alex van de een naar de ander kijkt met een boze blik op zijn gezicht. Dan zegt hij: 'We gaan zingen, Psalm 68 vers 1:

'De Heer' zal opstaan tot de strijd;
Hij zal Zijn haters wijd en zijd,
verjaagd, verstrooid, doen zuchten;
Hoe trots zijn vijand wezen moog';
Hij zal voor Zijn ontzag'lijk oog,
Al sidderende vluchten.'

De kinderen, Machiel, Jannie, Liesbeth, Aagje en Egbert, zijn naar bed als De Vreede die avond tegenover zijn vrouw aan tafel zit. Zij breit kousen en hij gedachten. Hij heeft gezegd wat hij vandaag op school verteld heeft. Daarna is het stil geworden.

'Ben je het er niet mee eens, Anna? vraagt hij tenslotte. 'Vind jij dat ik het verhaal niet had moeten vertellen?'

'Ik weet het niet, Piet, de Duitsers vallen over kleinigheid-

jes en domme NSB'ers weten precies hoe ze een ander bij de Duitsers moeten aangeven. Je weet toch nog wel van die dominee die op de verjaardag van de koningin een bos oranje afrikaantjes in zijn kamer voor het raam had staan? Droog had het mooi gezien en de moffen hebben de dominee ernstig berispt. En weet je nog van die man die het onderstuk van zijn vlaggenmast in de kleuren rood, wit en blauw had geverfd? Ook dat heeft Droog doorgegeven. Ik geloof dat ze het onderste stuk van de vlaggenstok hebben afgezaagd. En weet je nog van de man die het versje zong:

'Op de grote stille heide,
dwaalde Hitler eenzaam rond
Met zijn uitgehongerd leger,
zocht hij naar het Britse front.'

Hij belandde wel voor drie maanden in de cel.'
De meester glimlacht.

'Ik ben,' zo gaat Anna verder, 'ik ben bang dat jij straks ook in de gevangenis terecht komt, want jij hebt woorden gebruikt als 'Rusland' en 'tirannie'. Dat is nog erger dan het versje van die dronkelap die over de heiden op de heide zong.'

'Je moet op God vertrouwen,' bromt de meester.

'Ja, maar je mag je toch niet moedwillig in gevaar begeven?'

'Dat heb ik niet gedaan. De Duitsers hebben ons land geknecht, de vrijheid is ons afgenomen. Moeten we dan alles maar over ons heen laten komen?'

‘Maar de Duitsers zijn toch onze overheid geworden die we moeten gehoorzamen?’

Bij de laatste woorden maakt De Vreede een afwerend gebaar met zijn hand en zegt dadelijk: ‘Dat kan je wel zeggen, maar je vergeet dat de Duitsers gewoon fout zijn. Ook al is dat zo, daarom mogen zij nog geen mensen doden. In de Bijbel staat in het boek Jesaja dat je de verdrevene moet verbergen. Dat betekent voor ons land dat je tegen de Duitsers in opstand mag komen.’

Mevrouw De Vreede begrijpt haar man wel. Hij bedoelt te zeggen, dat je niet tegen je geweten mag ingaan, als anderen dingen doen die tegen Gods Woord indruisen.